

Hringtu nule Ni Caanhmannak (May 13, 2007)

Hringtu nu le ni

CIM hawile hna, Nihin cu dawtu hringtu nule ni a si i, thawngttha kan i hrawm khawh caah Sertu Pathian min thangthat ko u sih! Cathiang kan rel ta lai; "Fa a ngei kho lomi nu kha upatnak a pek hna i, fa a ngeimi lunglawmmi nu ah a ser hna. Bawipa cu thangthat u" (Salm 113:9).

Nihin Thawngttha a kan chimtu hi Sweden ah a ummi Pi. Run Pen Sakhong (Van Lian nu) a si. Dr. Lian Hmung Sakhong a innchungnu a si. A cungah lawmhnak nganpi kan ngei. Atu cu amah kan sawm colh ko lai. Hringtu nu le ni

May 13, 2007

Baibal thianCathiang rel ti hna uh sih

Salm 139:13; Ka nu paw chung i a ka sem tertu cu nangmah na si.

Isaiah 66:11; Ngakchia nih a nu hnuk a din bantu kin a sunparnak ah cun nan i lawm ve lai.

PhungthluPhungthluk bia 31:30-31; Bawipa a tihmi nu cu thangthat awk asi. Amah cu a kut theithlai ruangah khan thangthat u. Hauka ah khan amah cu a rian tuannak nih khan upatnak hmuhter seh.

Hringtu nu le ni caan ah Pathian thawngtha tialtu ding ah CIM nih nan ka fial caah tampi kai lawm. Hringtu nule cu an sunglawi tuk ko. Nihin ca a reltu hna pakhat cio nih hin nu le kong chim ding tampi nan ngei cio lai ti cu a fiang ko. Cu lakah cun an hringtu na nu a sunlawinak phun thum in chim tuah ti khin hei in thimter tuah hna seh law, a ze i bantu khi dah nan hei i thim cio hnga?

Nu le dawtnak cu chim awk a tam tuk i, phun thum lawng chim ding cu a tlam a tling sual lai lo ti phan ah ai ruat ta mi kan um len theu lai, asi lo le, chim thluahmah ko, donghter khawh lo, a ze i bantu lio caan le kum zeizat ka si lio caan ahhin dah ka nu hi ka caah a thlumbik le a sungbik lio caan a si nan hei ti cio hnga?

Cu lakah cun a sunglawi tuk mi thil man khiah a har bantu kin nu le dawtnak a chim thiam lomi zong um a fawi ko. Keimah pumpak zong nihin ni caan ah hin hringtu ka nu kong tampi ka ruat, hringtu ka nu, ka caah a sunlawinak le zeitluk in dah a rak ka dawt, a sining dihlak, le a thil ti khawhmi dihlak in a ka dawt i, hringtu ka nu hi ka ton mi thil tha le thluahchuah vialte caah a hrambik a si ti hi, ka hung upa deuh chin, fiangte in ka theih chin lengmang.

A hlei in nu pakhat ka si ve tikah ka ton mi le ka tuarmi nu sinak nih ka lung a ka fianter khun. Cu ka ton mi vialte lakah cun fa ka hrin lio nganfah can ah khan ka nu ka hlambik, ka nu..ka nu..ka nu..ka nu... ti in vui 1000 renglo ka hram i ka nu hi ka hlam. Ka vapa zong ka pawngah a um i a ka domh, a ka hramh len ko nan, ka nu lawng nih ka tuar mi a ka theih piak bik ti khi ka thilung le ka thluak ah a khat caah asi theu lai, ze i khua hman ruah khawh ti lo can, lung zong a fim ti lo i fahnak, harnak le tam innak in ka caan, ka sining vialte a khah lio can ah khan ka nu cu ka hlam bik ko.

Hringtu nu a si bel rih lomi hna ca le a si bel lo ding mi Pa pawl caah hi ka chimmi hi, nan tuar ve bal lo tikah chimnak lawng le theihnak lawng hin a ruah piak zia thiam a har theu lai. Asinan kan i khat dihnak pakhat cu, kan zapite in Nu le paw chungah ai sermi le nu le nih hringmi fa le ka si dih caah hringmi, hringlio can ah khan ai tel balmi kan si dih. David siangpahrang pa nih Salm chung i a tial bantu kin, Pathian nih ka nu paw chung i a rak ka sermi ni khan ka nu a sunlawinak ai thawk i hringtu nu a si caah hin ka caah a sunglawi bik.

Hringtu nu: Baibal thiang nih a chim bantu kin Pathian nih nu paw chungin sersiam mi kan si dih. Nu nih fa kan pawchung i kan paw lio can, thlapa thlakua chung paw chungah fa kengtu kan si lio caan, cu hnu cun thlatling te i fa kan hrin lio caan i kan tonmi thil khi Pathian thilser kuahruahhar lakah a ropui ve takmi asi. Cucu hringtu nu lawng nih tonmi thil asi, a fawi le a har tu cu nu kan i lawh cio lo caah tampi chim lo in, nu tam deuh caah cun fa an hrin lio can i teminn mi ngan fahning tuarmi khi thihnak kutka ah a ummi bantu an si. Fa sunglawi ngeihnak dingah thihnak kutka ah a dir ta mi, nganfaknak, thisen le aihramnak a temmi kan si. Hringtu nu nih hrin lio can i a teminnak pakhat lawng ruah hmanh ah khin Nu le hi an sunlawi khun ko. Cucaah cun hringtu ka nu ka dawt khunnak le ka sia herh khunnak hi asi.

Nuhnuk le Pathian sunparnak: Child psychologists pawl an chimning ah, minung pakhat nun ziaza, khuaruahning le mitau hawilen cawn kan i thawk hmansa biknak hi nu le sinin asi an ti. Cu lakah cun nu nih a fa hnuk a dinh lio can ahhin, an i pehtlainnak a thuhter bik, a fa nih a nu hnuk a dawpnak khan an pumsa pehtlainnak a umter pinah, an mit le thilung i pehtlainnak vialte kha "quality" tha bik in a pek khawh caan asi caah ti asi. Cun minung pakhat nih a khuaruah ning le a thilung feknak hi hngakchia asi lio hmasabik kum 3 chungah hin ai ser ti a si. Cun kum 3 tiang i atonmi le a cawnmi nih hin a lungput hram a fehter bik ti asi fawn.

Ca reltu lakah hin nu hnuk na din lio caan a thei ti mi nan um dek maw? Ai thei ti lo mi tam deuh kan si theu lai. Keimah zong hnuk ka din lio le kum 3 ka si lio tiang can kong cu ka thei hrimhrim lo. Asinain nuhnuk ading lio mi naute an hna ngamning khi ahmu bel mi cu kan si dih cio ko lai. Fale hnuk adinh bel mi nu nih cun zeitluk in dah nu hnuk nih fale a

thathnem ti kan theih. Fale rawltam le tihal damhnak lawng siloin, bia le zai nih a tlinh khawh lomi nu le fa i dawtnak, ipehtlaknak, a ngaihchiami le a thinphangmi fa le caah, nu hnuk nih zeitluk rang in dah hngamnak le thadamnak a pekkhawh ti cu kan theih dih mi asi ko.

Cun hringtu nu le tangah a rak i benhmi le hnuk a ding bal ve mi kan si dih ko. Fa le nih ziehmanh kan tuah khawh hlan, kanmah le kanmah zong kan i theih hlanah minung puitling ka sinak ding caah hringtu nu hunk kha kan hram asi i kha nih khan minung puitling ah a rak kan sermi kan si. Cucaah cun Isaiiah zong nih Pathian a sunparnak cu ngakchia nih a nu hnuk a din lio bantu in a tahchunhmi asi theu lai. Hringtu ka nu cu a hnukthlum ka din mi man hi zeitikhmanh ah ka tuahserhnak in ka lehrul khawh lo ding rumnak a ngeimi le ka caah a rak i siang i dawtnak i a rak ka cawmtu, hnuk a ka petu asi. Cucaah cun ka nu hi ka dawt i ka upat khun.

Hringtu nu a kut theitlai le a rian tuannak: Biabal thiang Phungthluk bia chung ah ...a kut theitlai ruangah khan thangthat u. Hauka ah khan amah cu a riantuannak nih khan upatnak hmuhter seh ti ah a ti bantu kin, nihin ni ah hin nu le thangthatnak le upatnak pek ding ah ”Mother’s day” Hringtu nu le ni tuah ding cu kan i thimh cio mi cu asi. (Kan umnak Sweden ram tu ah cun May thla zardohnak tu ah hman asi , tu kum cu May 27 ni ah hin asi lai).

Nihin caan aihrawm tti mi hna tamdeuh cu hringtu nu le he hmunkhat ah um kho lo in, ramkip ah khua a sami kan si hna. Hringtu nu le hi hmundang kan um ko ah hin ngaih khun le hlamkhun an si. Kei hi ka kum a upa chin, ka nu a ka dawtnak a thlumning le a sunlawining ka theih chin lengmang. Ka nu ka hlambik caan hna hi thanghra ka awn lio, va ka ngei ni le a sunglawibik fapa le fanute ka ngeih lio can hna ah hin an si.

Hi ka hlam mi caan pawl ah hin ka ruah tuanmi cu hringtu ka nu a retheih teminnak vialte thawngin hi dirhmun ah ka phan i, cu ka nu retheihnak a kut theitlai thluachuah nganbik ka tonmi ka nu nih a hmuh ve lo mi le a tem ve lomi ka sia herh bik cem. Ka nu a ngan dam seh law, nun saunak Pathian nih pe ko seh tiah thla ka cam. Ka hrinmi fa le he a ka hringtu ka nu mui hmuh tti lai caan, ka nu sin kan phanh than lai caan hi ka tuak lengmang ton i, cucu tulio ka saduhthah nganbik zong asi.

Hlanchan Europe ah hin nu le upatnak ni an rak ngeihmi hmansa cu ”in the days of ancient Greece, Rhea-the Mother of the gods that was given honor” ti asi. Cun kum 1600’s hrawng khin England ram ah kum khat vuikhat “Mothering Sunday” cu an rak tuah thok, cu lioah cun “servents who generally lived with employers” rian ngeitu bawi hna nih an sinum mi riantuantu hna kha hringtu an nu le upatnak caan hman dingah special Cake he an khua le an inn ah Lent caan ah kum khat vuikhat an tlunter hna ti asi. USA ah cun May thla zarhnhinak zarhpi ni ahhin hman asi.

Hringtu nu le ni a hmasabik a rak hmanmi hi Philadelphia, PA, USA ah asi an ti. A rak i thokning cu Anna Jarvis nih a hringtu a nu Mrs. Jarvis 1905 May thla ni 5 ah a thih takmi philh khawhlonak kong le a nu a ngaihnik hmual langhter a rak duh. Cu kong cu West Virginia i minister a tuanmi sin, congress ah ca a rak tial. 1910 ah hin cucu an theihpi i May thla zarh nhinak zarhpini hi Nule ni (Mother's Day) tiin West Virginia cozah nih a rak thanh hmasa.

Cun 1914 ah President Woodrow Wilson nih kumtin May thla zarh nhinak zarpi ni thiag hi Hringtu nu le ni, nithiang ni ah hman dingin a rak thanh. Cu thawk cun nihin ni tiang USA chung lawng si lo in ramkip ah Krifa hna nih hringtu nu le nithiang cu hman cio asi.

Kan miphun, Laimi zong nih hringtu nu le ni, nu le thanthatnak ni kan tuah ve mi hi a tha tuk. Nihin ni ah nu le sin ah kan phan kho lo nain, Biaza i le ca in siseh, laksawng le pangpar peknak in siseh, telephone te he a langin biaruah tinak can in siseh, kan dawtnak hna le upatnak kan langhter ve mi hi nunphung tha asi. Nu le dawtnak cu, sifak le mirum, mifim le mihrut, miliangan le misantlai lo ti thlaidannak um lo in, miphunkip caah a sunglawi tukmi asi.

Chinram chung le Ramkip um hringtu nu vialte upatnak le sunhlawihnak cu kan Khuazing Pathian nih rak kan theihpi seh law..Ngandamnak le nun khuasaunak in Nu le vialte in kilveng ko hna seh. Cun nu le upatnak ni caan a hmanmi nan diklak nan thlacamnak le saduhthat tling ve hram ko seh tiah thlacam bu in le...A thlummi hringtu kanu he ton than tuannak caan hngahlang bu le ka nu upatnak he..

Run Pen, Uppsala, Swden